

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja

Druk nr 1762
Warszawa, 29 maja 2013 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Adama Kwiatkowskiego.

(-) Piotr Babinetz; (-) Barbara Bartuś; (-) Dariusz Bąk; (-) Zbigniew Chmielowiec; (-) Witold Czarnecki; (-) Edward Czesak; (-) Andrzej Duda; (-) Tadeusz Dziuba; (-) Jacek Falfus; (-) Zbigniew Girzyński; (-) Szymon Giżyński; (-) Józefa Hrynkiewicz; (-) Andrzej Jaworski; (-) Henryk Kowalczyk; (-) Zbigniew Kuźmiuk; (-) Adam Kwiatkowski; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Maciej Małecki; (-) Marek Opiola; (-) Stanisław Ożóg; (-) Krystyna Pawłowicz; (-) Stanisław Piotrowicz; (-) Krzysztof Popiołek; (-) Jarosław Rusiecki; (-) Bogdan Rzońca; (-) Marek Suski; (-) Andrzej Szlachta; (-) Stanisław Szwed; (-) Robert Telus; (-) Jan Tomaszewski; (-) Jan Warzecha; (-) Marcin Witko; (-) Grzegorz Adam Woźniak; (-) Sławomir Zawiaślak; (-) Maria Zuba.

USTAWA

z dnia ..... 2013 r.

o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach

Art. 1

W ustawie z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2012 r. poz.1138 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) Po art. 5 dodaje się art. 5¹ w brzmieniu:

„**Art. 5¹.** 1. Do ulgi 78% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego oraz autobusowego są uprawnione dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne - na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych, posiadające obywatelstwo polskie, realizujące program nauki języka polskiego, historii i geografii Polski w okresie pobierania nauki w:

- szkołach społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców, polskie parafie – zarejestrowanych w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą;
- sekcjach polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych;
- szkołach europejskich;

2. Do ulgi 37% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w pociągach osobowych, pospiesznych i ekspresowych oraz środkami publicznego transportu autobusowego w komunikacji zwykłej i przyspieszonej, na podstawie biletów jednorazowych, są uprawnione dzieci i młodzież posiadające obywatelstwo polskie, realizujące program nauki języka polskiego, historii i geografii Polski w okresie pobierania nauki w:

- szkołach społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców, polskie parafie – zarejestrowanych w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą;
- sekcjach polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych;
- szkołach europejskich;

3. Do ulgi 49% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w pociągach osobowych, pospiesznych i ekspresowych oraz środkami publicznego transportu autobusowego w komunikacji zwykłej i przyspieszonej, na podstawie biletów imiennych miesięcznych, są uprawnione dzieci i młodzież posiadające obywatelstwo polskie, realizujące program nauki języka polskiego, historii i geografii Polski w okresie pobierania nauki w:

- szkołach społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców, polskie parafie – zarejestrowanych w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą;

- sekcjach polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych;
  - szkołach europejskich;
4. Uprawnienia do ulg wymienionych w ust. 1-3 przysługują do 18 roku życia.

5. Do ulgi 37% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w pociągach osobowych, na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych oraz środkami publicznego transportu zbiorowego autobusowego w komunikacji zwykłej, na podstawie biletów imiennych miesięcznych uprawnieni są nauczyciele posiadający obywatelstwo polskie, uczący w:

- szkołach społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców, polskie parafie – zarejestrowanych w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą;
  - sekcjach polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych;
  - szkołach europejskich;
- realizujących program nauki języka polskiego, historii i geografii Polski.”

2) Art. 6 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 6.** 1. Minister właściwy do spraw transportu, w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw: pracy i zabezpieczenia społecznego, oświaty i wychowania oraz szkolnictwa wyższego, określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje dokumentów poświadczających uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, ust. 2, 3, 5 pkt 1 i 2 oraz art. 3-5¹, z uwzględnieniem rodzaju posiadanych uprawnień określonych w tych przepisach, oraz wzór dokumentu dla osób, o których mowa w art. 2 ust. 5 pkt 2 i art. 3.”

Art. 2

W ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2012 r. poz.987 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) W art. 10 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. 1. Ulga w opłacie za wstęp do muzeów przysługuje:

- 1) uczniom szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, artystycznych, słuchaczom zakładów kształcenia nauczycieli i kolegów pracowników służb społecznych, studentom oraz osobom odbywającym studia doktoranckie, będącym obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 2) uczniom szkół społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców, polskie parafie i sekcji polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych – zarejestrowanych w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą;

3) osobom powyżej 65. roku życia, emerytom, rencistom, rencistom socjalnym, a także osobom niepełnosprawnym wraz z opiekunami, będącym obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze

Gospodarczym;

4) nauczycielom szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, artystycznych, nauczycielom placówek oświatowo-wychowawczych oraz wychowawcom placówek opiekuńczo-wychowawczych, zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich i ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych, działającym w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;

5) nauczycielom szkół społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców, polskie parafie i sekcje polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych – zarejestrowanych w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą;

6) osobom fizycznym odznaczonym odznaką "Za opiekę nad zabytkami", odznaką honorową "Zasłużony działacz kultury", odznaką honorową "Zasłużony dla Kultury Polskiej" lub wyróżnionym tytułem honorowym "Zasłużony dla Kultury Narodowej";

7) kombatantom.

2. Zwolnienie z opłaty za wstęp do muzeów przysługuje:

1) osobom fizycznym odznaczonym Orderem Orła Białego, Orderem Wojennym Virtuti Militari, Orderem Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej, Medalem "Zasłużony Kulturze Gloria Artis";

2) pracownikom muzeów wpisanych do Państwowego Rejestru Muzeów;

3) członkom Międzynarodowej Rady Muzeów (ICOM) lub Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków (ICOMOS);

4) posiadaczom Karty Polaka, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. Nr 180, poz. 1280 oraz z 2008 r. Nr 52, poz. 305);

5) dzieciom do lat 7.”

2) W art. 10 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia rodzaje dokumentów potwierdzających uprawnienia do ulg i zwolnień z opłaty za wstęp do muzeów, uwzględniając przy tym odpowiednio przepisy obowiązujące w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.”

Art. 3

Ustawa wchodzi w życie w terminie 14 dni od dnia jej ogłoszenia.

UZASADNIENIE

W świetle obowiązujących przepisów dokumentem potwierdzającym prawo do ulg na przejazdy autobusowe i kolejowe (*Ustawa o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego Dz. U. 2012.1138 j.t.*) oraz ulg w opłacie za wstęp do muzeów (*Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 czerwca 2008 r. w sprawie określenia grup osób, którym przysługuje ulga w opłacie lub zwolnienie z opłaty za wstęp do muzeów państwowych, oraz rodzajów dokumentów potwierdzających ich uprawnienia Dz.U.2008.160.994*) jest w przypadku uczniów legitymacja szkolna. Dokument ten wydawany jest uczniom polskich szkół, na określonym prawnie wzorze. Do skorzystania z ulgi nie wystarczy więc potwierdzenie wieku dziecka, które podlega obowiązkowi szkolnemu jak ma to miejsce w wielu krajach europejskich.

Kwestia ta nie wywołuje wątpliwości jeśli chodzi o dzieci uczące się w Polsce. Sprawa staje się bardziej skomplikowana w przypadku polskich dzieci uczących się szkołach za granicą. W skład polskiego systemu oświaty wchodzi: szkoły podstawowe, gimnazja i licea ogólnokształcące oraz zespoły tych szkół przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej prowadzące kształcenie dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego, określoną w przepisach w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, a także szkolne punkty konsultacyjne przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej, zwane dalej "punktami", umożliwiające uczniom uczęszczającym do szkół działających w systemach oświaty innych krajów uzupełnianie wykształcenia w zakresie szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum ogólnokształcącego, zgodnie z ramami programowymi kształcenia uzupełniającego. Szkoły te finansowane są z budżetu państwa, a ich uczniom przysługują uprawnienia przynależne uczniom szkół z siedzibą w Polsce. Inaczej wygląda sytuacja dzieci uczących się w szkołach społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców, polskie parafie i sekcje polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych, których część jest zarejestrowana w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą (ORPEG). Uczniowie nie posiadają tam legitymacji szkolnych. Stąd gdy przyjeżdżają do swojego ojczystego kraju nie mają żadnych ulg, mimo wieku uprawniającego do ich przyznania.

Skala przyjazdów dzieci polonijnych jest bardzo różnorodna. Od dzieci przyjeżdżających z rodzicami na wakacje do rodziny (dość często w przypadku Polonii europejskiej i dość rzadko w przypadku Polonii spoza Europy) do zorganizowanych w celu poznania ojczystego kraju wycieczek, kolonii czy obozów. Widoczne jest więc różnicowanie polskich dzieci ze względu na sposób prowadzenia szkoły. W obecnej sytuacji, gdy liczba Polaków poza granicami kraju zwiększa się należy podjąć działania, które ujednoczą i wyrównają uprawnienia uczniów.

Przedstawiony projekt ustawy stawia sobie taki cel.

Projekt przyznaje uczniom szkół społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców, polskie parafie i sekcje polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych, a zarejestrowanych w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą uprawnienia do ulg na przejazdy środkami komunikacji publicznej oraz uprawnienia do ulg w przypadku wejścia do muzeów w Polsce. Uprawnienia te zostają przyznane również nauczycielom uczącym w tych szkołach. Wprowadzone zmiany mają za cel gratyfikację tych uczniów, którzy podejmują trud zdobywania wiedzy na temat swojej Ojczyzny. Posiadanie przez polskie dzieci za granicą dokumentu poświadczającego ich uprawnienia do ulg w Polsce będzie miało też walor edukacyjno- patriotyczny. Będzie to widoczny dokument potwierdzający ich związek z Polską.

Ponadto, jak wynika z *Programu Rozwoju Oświaty Polskiej za Granicą i Oświaty Polonijnej na lata 2009-2011* brakuje pełnej informacji na temat społecznych szkół „sobotnich”. Jest to jedną z podstawowych przeszkód dla dbania przez polskie władze oświatowe o zapewnienie ich uczniom wysokiego poziomu edukacji. Budowa systemu ewidencjonowania polskojęzycznych szkół za granicą jest więc niezbędnym warunkiem rozwoju oświaty polskiej za granicą i oświaty polonijnej. Warunkiem stworzenia kompletnej bazy danych jest przeprowadzenie skutecznej kampanii informacyjnej w środowiskach Polonii. Osoby prowadzące polskie szkoły za granicą muszą być właściwie poinformowane o możliwościach, jakie daje im współpraca z władzami oświatowymi w kraju. Wymierna korzyść dla uczniów w postaci ulg na bilety będzie mobilizowała środowiska polonijne do podejmowania działań mających na celu rejestrację, a potem aktualizację danych szkoły w bazie ORPEG. Obecna baza nie spełnia swojej roli. Są bowiem tam np. placówki, które od kilku lat nie przedstawiają liczby uczniów i nie można stwierdzić czy już nie istnieją, czy z innych powodów zrezygnowały z podawania informacji o swojej działalności w tym zakresie.

Brakuje więc danych lub wiarygodnych szacunków dotyczących aktualnej liczby

uczniów w szkołkach prowadzonych przez stowarzyszenia i parafie. W diagnozie sytuacji zawartej w Programie Rozwoju Oświaty Polskiej za Granicą i Oświaty Polonijnej na lata 2009-2011 czytamy, że społeczne szkoły „sobotnie” mają najdłuższą historię spośród placówek, które organizują lekcje w języku polskim za granicą. Działają przy parafiach (głównie w Niemczech, Francji, Hiszpanii, Argentynie i na Ukrainie), są skupione wokół lokalnych organizacji oświatowych i innych organizacji polonijnych, a ostatnio są zakładane także przez stowarzyszenia i fundacje rodziców – przedstawicieli tzw. nowej emigracji zarobkowej. W programie podkreślono, że dane dotyczące liczby tych szkół mają charakter wyłącznie szacunkowy ze względu na to, że podmioty zakładające i prowadzące te placówki nie mają obowiązku rejestrowania swojej działalności w jakimkolwiek urzędzie w Polsce. Przyjęto, że z nauki języka polskiego w tej formie organizacyjnej korzysta **nie mniej niż 40 000 uczniów na całym świecie**. Skutki wejścia w życie ustawy dla Budżetu Państwa są trudne do oszacowania, gdyż jak było wspomniane wyżej skala przyjazdów polonijnej młodzieży jest uzależniona od kraju emigracji. Można próbować założyć, że na dziecko przypadnie podczas okresu kształcenia ok. 3 przyjazdów, podczas których kilkakrotnie skorzysta z przysługujących mu ulg. Można więc próbować oszacować, że koszt wprowadzonych zmian wyniesie 1 600 000 zł. W skali budżetu państwa są to środki niewielkie, jednocześnie mocno poprawiające wizerunek Polski w oczach swoich obywateli mieszkających poza jej granicami.

Z uwagi na fakt, że ORPEG prowadzi obecnie bazę szkół prowadzonych przez polskie parafie czy organizacje polonijne, jest to tylko baza niepełna, wnioskodawca projektu zakłada, że nie ulegną zmianie zadania i kompetencje ORPEG.

Projekt wywołuje pozytywne skutki społeczne.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 14 czerwca 2013 r.

BAS-WAPEiM-1338/13

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu
ustawy o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów
środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Adam Kwiatkowski)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony projekt ustawy zawiera przepisy zmieniające ustawę z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1138) oraz ustawę z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2012 r. poz. 987). Zmiana dotyczy przyznania uprawnień do ulg w opłacie za wstęp do muzeów oraz przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego i autobusowego. Ulgi te miałyby przysługiwać uczniom i nauczycielom: 1) szkół społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców i polskie parafie, 2) sekcji polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych oraz 3) szkół europejskich.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Ze względu na przedmiot projektu należy wskazać:

- art. 18 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE), zakazujący wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową,

- art. 20 i 21 TfUE przyznające obywatelom Unii prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich,

- art. 56 TfUE zakazujący ograniczeń w swobodnym świadczeniu usług wewnątrz Unii w odniesieniu do obywateli państw członkowskich mających swe przedsiębiorstwo w państwie członkowskim innym niż państwo odbiorcy świadczenia,

- art. 93 TfUE uznający za zgodną z Traktatami pomoc, która odpowiada potrzebom koordynacji transportu lub stanowi zwrot za wykonanie pewnych świadczeń nierozdzielnie związanych z pojęciem usługi publicznej,

- rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz. Urz. UE L 315 z 3.12.2007 r., str. 1).

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

3.1. W art. 2 pkt 1 projektu (dotyczącego proponowanego dodania ustępu 3a w art. 10 ustawy o muzeach) określa się grupy osób, którym przysługiwałaby ulga w opłacie lub zwolnienie z opłaty do muzeów. Przepis ten w istotnej części przenosi brzmienie § 1 i 2 obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 czerwca 2008 r. w sprawie określenia grup osób, którym przysługuje ulga w opłacie lub zwolnienie z opłaty za wstęp do muzeów państwowych, oraz rodzajów dokumentów potwierdzających ich uprawnienia (Dz. U. Nr 160, poz. 994).¹ *Novum* proponowanej regulacji polega przede wszystkim na rozszerzeniu zakresu beneficjentów ulgi w opłacie do muzeów. Zgodnie z projektem ulga ta przysługiwałaby także uczniom i nauczycielom: *szkół społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców, polskie parafie i sekcji polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych – zarejestrowanych w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą* (podkreśl. BAS; punkty 2 i 5 w proponowanym art. 10 ust. „3a. 1” ustawy o muzeach).² W odróżnieniu od proponowanych w art. 1 projektu ulg przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego, projekt nie uzależnia przyznania ulgi w opłacie do muzeów od spełnienia przez uczniów i nauczycieli tych szkół żadnych dodatkowych przesłanek, w szczególności wymogu posiadania przez nich obywatelstwa

¹ Należy zauważyć, że obowiązujące rozporządzenie ma zastosowanie wyłącznie do muzeów państwowych, podczas gdy proponowana regulacja miałaby zastosowanie także do muzeów innych niż muzea państwowe.

² Przepis ten jest wadliwy legislacyjnie i niespójny z brzmieniem proponowanego art. 5¹ ust. 1–3 i 5 ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (art. 1 pkt 1 projektu), gdzie odróżnia się sekcje polskie organizowane przy szkołach międzynarodowych od szkół społecznych – zarejestrowanych w bazie ORPEG.

polskiego. Ponadto, zgodnie z proponowanym art. 10 ust. „3a. 1” punkty 1 i 5, ulga w opłacie za wstęp do muzeów przysługiwałaby – podobnie jak na podstawie § 1 pkt 1 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 czerwca 2008 r. – uczniom *szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, artystycznych (...), będącym obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym*, jak również nauczycielom tych szkół, działającym w tych państwach.

3.2. W odniesieniu do proponowanej regulacji należy przywołać orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: Trybunał lub TSUE), dotyczące stosowania przez państwo członkowskie dyskryminujących ze względu na przynależność państwową ulg w opłacie lub zwolnień z opłaty za wstęp do muzeów. W wyrokach tych TSUE dokonał wykładni przepisów traktatowych ustanawiających zakaz dyskryminacji ze względu na przynależność państwową oraz zasadę swobody przepływu usług (obecnie odpowiednio art. 18 i 56 TfUE).

W wyroku z 15 marca 1994 r. w sprawie C-45/93 *Komisja przeciwko Hiszpanii* (ECR 1994, str. I-911) zostały zakwestionowane przepisy hiszpańskie przyznające zwolnienie z opłaty za wstęp do muzeów wyłącznie obywatelom hiszpańskim, cudzoziemcom mieszkającym w Hiszpanii oraz obywatelom innych państw członkowskich UE poniżej 21 roku życia, podczas gdy obywatele innych państw członkowskich mający ukończony 21 rok życia byli zobowiązani do wniesienia opłaty za wstęp. Trybunał stwierdził, że skoro zwiedzanie muzeów stanowi jeden z kluczowych powodów, dla których turyści, jako odbiorcy usług, podejmują decyzję o udaniu się do innego państwa członkowskiego, to istnieje ścisły związek między przysługującą im na mocy Traktatu swobodą przepływu a warunkami dostępu do muzeów. Zgodził się z wyrażonym w sprawie poglądem Komisji Europejskiej, że dyskryminacja w odniesieniu do dostępu do muzeów może mieć wpływ na warunki świadczenia usługi, w tym ich cenę, a co za tym idzie wpływać na decyzję niektórych osób co do odwiedzenia danego państwa. Trybunał stwierdził, że przepisy hiszpańskie dyskryminujące zagranicznych turystów powyżej 21 roku życia stanowią w odniesieniu do obywateli UE naruszenie przepisów Traktatu ustanawiających zakaz dyskryminacji ze względu na przynależność państwową oraz zasadę swobody przepływu usług (obecnie odpowiednio art. 18 i 56 TfUE).

Naruszenie tych samych przepisów traktatowych Trybunał stwierdził także w późniejszym orzeczeniu dotyczącym stosowania preferencyjnych stawek za wstęp do muzeów. W wyroku z 16 stycznia 2003 r. w sprawie C-388/01 *Komisja przeciwko Republice Włoskiej* (ECR 2003, str. I-721) Trybunał uznał za niezgodne z prawem UE regulacje krajowe przyznające uprawnienia do ulgowych stawek za wstęp do muzeów i innych miejsc o wartości kulturowej wyłącznie obywatelom włoskim oraz osobom mającym miejsce zamieszkania na

terytorium władz lokalnych odpowiedzialnych za prowadzenie odnośnych miejsc o wartości kulturowej, którzy mają ukończone 60 lub 65 lat, a wykluczające z tych korzyści turystów – obywateli innych państw członkowskich oraz nierezydentów spełniających te same wymogi wiekowe.

Analiza proponowanej w art. 2 pkt 1 projektu zmiany art. 10 ustawy o muzeach wskazuje, że przepis ten jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, ponieważ nie wprowadza dyskryminującego kryterium obywatelstwa polskiego.

3.3. W art. 1 pkt 1 projektu przewiduje się przyznanie ulg przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego i autobusowego uczniom i nauczycielom: (1) szkół społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców i polskie parafie – zarejestrowane w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą (ORPEG), (2) sekcji polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych oraz (3) szkół europejskich. Do ulg (w wysokości odpowiednio: 78%, 37% i 49%) uprawnione byłyby dzieci i młodzież posiadające obywatelstwo polskie, realizujące program nauki języka polskiego, historii i geografii Polski w okresie pobierania nauki w tych szkołach.³ Uprawnienia do tych ulg przysługiwałyby im do 18 roku życia. Ponadto, do ulgi 37% , określonej w projektowanym art. 5¹ ust. 5 ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, uprawnieni byłiby nauczyciele posiadający obywatelstwo polskie, uczący w tych szkołach, realizujących program nauki języka polskiego, historii i geografii Polski.

Z proponowanej regulacji wynika, że jednym z warunków przyznania uprawnienia do tych ulg jest posiadanie przez beneficjentów obywatelstwa polskiego. Uprawnienie nie przysługiwałoby więc uczniom (nauczycielom), realizującym w tych szkołach program nauki języka polskiego, historii i geografii Polski, którzy nie mają obywatelstwa polskiego. Wyłączenie to objęłoby w konsekwencji także uczniów i nauczycieli mających obywatelstwo innego państwa członkowskiego.

Analizę zgodności art. 1 pkt 1 projektu z prawem UE należy poprzedzić stwierdzeniem, że ze względu na przesłankę dotyczącą „pobierania nauki” we wskazanych w przepisie szkołach beneficjentami ulgi byłiby uczniowie mający miejsce zamieszkania za granicą, w tym uczniowie mieszkający w innym państwie członkowskim UE. Tak samo należy przyjąć, że nauczyciele „uczący” w tych szkołach także mają miejsce zamieszkania za granicą. Osoby te – w przeciwieństwie do innych osób (w tym uczniów i nauczycieli) mieszkających na stałe w Polsce uprawnionych do obecnie przewidzianych w ustawie ulg na przejazdy środkami publicznego transportu zbiorowego – korzystałyby więc z przysługujących im ulg wyłącznie w czasie pobytów w Polsce (przyjazdu na wakacje czy wycieczek do rodzinnego kraju), czyli, co do zasady, sporadycznie i głównie w celach turystycznych. Ustalenie to uzasadnia twierdzenie, że

³ Szczegółowy zakres tych ulg określa proponowany art. 5¹ ust. 1–3 ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego.

beneficjenci projektowanych ulg będą z nich korzystali w trakcie przyjazdów do Polski jako turyści.

Zgodnie z orzecznictwem TSUE swoboda świadczenia usług obejmuje prawo odbiorcy usług do udania się do innego państwa członkowskiego celem skorzystania tam z usługi, nie podlegając ograniczeniom, przy czym turyści powinni być uważani za usługobiorców.⁴ Trybunał stoi na stanowisku, że odbiorcy usług (w tym turyści) mają prawo do przemieszczenia się do innego państwa członkowskiego w celu skorzystania z tych usług na takich samych warunkach, jak jego obywatele. Prawo to dotyczy nie tylko dostępu do usług przewidzianych w Traktacie, ale także do wszelkich dodatkowych korzyści mogących wpływać na warunki świadczenia tych usług lub korzystania z nich.⁵

Uczniów i nauczycieli, objętych dyspozycją art. 1 pkt projektu, należy uznać z punktu widzenia prawa UE za usługobiorców (turyistów), którzy, korzystając ze swobody przepływu osób, przemieszczają się do innego niż miejsce zamieszkania państwa członkowskiego w celu skorzystania z usług transportu zbiorowego. Wyłączenie z zakresu osób uprawnionych do ulgi uczniów i nauczycieli mających obywatelstwo innego państwa członkowskiego oznacza, że będą oni dyskryminowani w stosunku do posiadających obywatelstwo polskie uczniów i nauczycieli tej samej kategorii szkół. Brak możliwości skorzystania z ulgi – podobnie jak w przypadku dyskryminacji w odniesieniu do dostępu do muzeów, stwierdzonej przez TSUE w wyrokach w sprawach C-45/93 i C-388/01 – może mieć wpływ na warunki (cenę) świadczenia usługi, a co za tym idzie może wpływać na decyzję niektórych osób o odwiedzeniu danego państwa. W odniesieniu do proponowanej regulacji niemożność skorzystania z ulgi mogłaby zniechęcić niektórych uczniów (ich rodziców) i nauczycieli do przyjazdu do Polski. Także więc w tym przypadku można stwierdzić ścisły związek między przysługującą im (jako obywatelom UE) swobodą przepływu osób a warunkami korzystania z usług transportu zbiorowego.

Należy uznać, że przewidziane w art. 1 pkt 1 projektu wyłączenie uczniów i nauczycieli mających obywatelstwo innego państwa członkowskiego z zakresu osób uprawnionych do ulgi przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego narusza prawo UE, w szczególności art. 18 TFUE (zakazujący dyskryminacji ze względu na przynależność państwową) oraz art. 56 TfUE (ustanawiający zasadę swobody przepływu usług).

3.4. Zgodnie z art. 8a ust. 1a ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (dalej: ustawa), koszty związane z finansowaniem ustawowych uprawnień do bezpłatnych lub ulgowych przejazdów pokrywane są z budżetu państwa. Przewoźnikom

⁴ Wyrok z 31 stycznia 1984 r. w sprawach połączonych 286/82 i 26/83 *Luisi i Carbone* (ECR 1984, str. 377), pkt 10. Odnośnie do usługobiorców zob. również wyrok z 2 lutego 1989 r. w sprawie 186/87 *Cowan* (ECR 1989, str. 195).

⁵ Wyrok w sprawie C-45/93.

wykonującym krajowe autobusowe przewozy pasażerskie są przekazywane przez samorządy województw dopłaty do tych przewozów z tytułu stosowania obowiązujących ustawowych ulg w przewozach pasażerskich (art. 8a ust. 2 ustawy). Kwotę dopłaty stanowi różnica pomiędzy wartością sprzedaży biletów obliczoną według cen nieuwzględniających ustawowych ulg a wartością sprzedaży tych biletów w cenach uwzględniających te ulgi (art. 8a ust. 3 ustawy). Zgodnie z art. 8a ust. 4 ustawy, uprawnienie do otrzymywania dopłat nabywa przewoźnik, który: 1) posiada zezwolenie na wykonywanie przewozów regularnych osób w krajowym transporcie drogowym, wydane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1265, ze zmianami), 2) stosuje kasy rejestrujące posiadające pozytywną opinię ministra właściwego do spraw finansów publicznych, które umożliwiają określenie kwoty dopłat do przewozów w podziale na poszczególne kategorie ulg ustawowych, 3) zawarł umowę z samorządem województwa określającą zasady przekazywania przewoźnikom dopłat. Natomiast przewoźnicy kolejowi, wykonujący przewozy pasażerskie na obszarze kraju otrzymują z tytułu obowiązujących ustawowych ulg dotację przedmiotową (art. 8b ustawy). Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 17 września 2010 r. w sprawie dotacji przedmiotowej do krajowych przewozów pasażerskich (Dz. U. z 2010 r. Nr 188, poz. 1261 i Nr 257, poz. 1732) określa stawkę dotacji przedmiotowej do krajowych przewozów pasażerskich, wyrównującej przewoźnikom kolejowym utracone przychody z tytułu honorowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów, oraz szczegółowy sposób i tryb udzielania i rozliczania dotacji.

Projekt przewiduje dodanie nowej kategorii osób uprawnionych do otrzymania ulg przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego. W uzasadnienie do projektu ustawy stwierdza się, że: *Przyjęto, że z nauki języka polskiego w tej formie organizacyjnej [tj. w określonych w projekcie szkołach, w tym zarejestrowanych w bazie ORPEG – dopis. BAS] korzysta nie mniej niż 40 000 uczniów na całym świecie. Skutki wejścia w życie ustawy dla Budżetu Państwa są trudne do oszacowania, gdyż jak było wspomniane wyżej skala przyjazdów polonijnej młodzieży jest uzależniona od kraju emigracji. Można próbować założyć, że na dziecko przypadnie podczas okresu kształcenia ok. 3 przyjazdów, podczas których kilkakrotnie skorzysta z przysługujących mu ulg. Można więc próbować oszacować, że koszt wprowadzonych zmian wyniesie 1 600 000 zł. Z uzasadnienia do projektu wynikałoby więc, że ogólna wysokość wydatków budżetowych przeznaczanych na pokrycie kosztów związanych z finansowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów wzrośnie. Niezależnie od ostatecznej wysokości wydatków budżetowych z tego tytułu, przyjęcie projektowanej zmiany ustawy może mieć wpływ na wysokość przekazywanych poszczególnym przewoźnikom kwot dopłat i dotacji przedmiotowych. Proponowaną regulację należy więc uznać za modyfikację istniejącego systemu pomocy, która na podstawie obowiązujących przepisów*

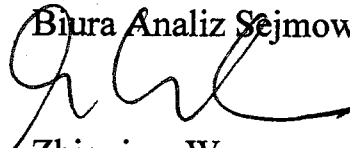
prawa polskiego jest przyznawana przedsiębiorstwom zobowiązanym do świadczenia usług publicznych w zakresie transportu zbiorowego. Do rekompensat z tytułu obowiązku świadczenia tych usług mają zastosowanie przepisy art. 93 TfUE oraz rozporządzenia (WE) nr 1370/2007. Artykuł 93 TfUE uznaje za zgodną z Traktatem pomoc, która stanowi zwrot za wykonanie pewnych świadczeń nierozzerwalnie związanych z pojęciem usługi publicznej. Przepisy rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 określają warunki, na podstawie których właściwe organy, nakładając zobowiązania do świadczenia usług publicznych lub zawierając umowy dotyczące wykonywania tych zobowiązań, rekompensują podmiotom świadczącym usługi publiczne poniesione koszty. Rozporządzenie uznaje za zgodne z zasadami wspólnego rynku rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego lub z tytułu dostosowania się do zobowiązań taryfowych ustanowionych zgodnie z ogólnymi zasadami⁶ wypłacane zgodnie z tym rozporządzeniem. Rekompensaty te nie podlegają obowiązkowi wcześniejszego informowania (notyfikacji) Komisji Europejskiej (art. 9 ust. 1 rozporządzenia).

Proponowana regulacja nie narusza rozporządzenia (WE) nr 1370/2007.

4. Konkluzja

Projekt ustawy o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej w zakresie, w jakim uzależnia przyznanie uczniom i nauczycielom uprawnień do ulgi przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego od posiadania przez nich obywatelstwa polskiego (art. 1 pkt 1 projektu; pkt 3.3 niniejszej opinii). W pozostałym zakresie projekt nie jest sprzeczny z prawem UE.

Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Zbigniew Wrona

⁶ Określenie „zasada ogólna” oznacza w rozumieniu rozporządzenia środek mający zastosowanie w sposób niedyskryminujący do wszystkich usług publicznych tego samego rodzaju w zakresie transportu pasażerskiego na danym obszarze geograficznym, objętym właściwością organu (art. 2 lit. 1 rozporządzenia).

Warszawa, 14 czerwca 2013 r.

BAS-WAPEiM-1339/13

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu
– czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o uprawnieniach do
ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz
ustawy o muzeach (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Adam
Kwiatkowski) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Przedstawiony projekt ustawy zawiera przepisy zmieniające ustawę z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1138) oraz ustawę z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2012 r. poz. 987). Zmiana dotyczy przyznania uprawnień do ulg w opłacie za wstęp do muzeów oraz przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego i autobusowego. Ulgi te miałyby przysługiwać uczniom i nauczycielom: szkół społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców i polskie parafie, sekcji polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych oraz szkół europejskich.

Projekt ustawy zawiera przepisy sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach **nie jest projektem ustawy wykonującej** prawo Unii Europejskiej.

Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych

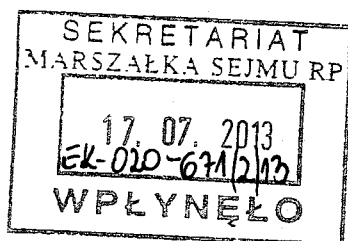

Zbigniew Wrońa

**Klub Parlamentarny
Prawo i Sprawiedliwość**

Warszawa, 16 lipca 2013 r.

**Adam Kwiatkowski
Poseł na Sejm RP
Klubu Parlamentarnego
Prawo i Sprawiedliwość**

**Szanowna Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowne Pani Marszałek,

Na podstawie art. 36 ust. 1a Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P.2012.32 j.t.), w imieniu wnioskodawców zgłaszam autopoprawkę do projektu ustawy:

- o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach

2 porażkami,

Adam Kwiatkowski

Poseł na Sejm RP

Autopoprawka do projektu ustawy

z dnia ..... 2013 r.

o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach

1) Art. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) Po art. 5 dodaje się art. 5¹ w brzmieniu:

„**Art. 5¹.** 1. Do ulgi 78% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego oraz autobusowego są uprawnione dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne - na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych, realizujące program nauki języka polskiego, historii i geografii Polski w okresie pobierania nauki w:

- szkołach społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców, polskie parafie – zarejestrowanych w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą;
- sekcjach polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych;
- szkołach europejskich;

2. Do ulgi 37% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w pociągach osobowych, pospiesznych i ekspresowych oraz środkami publicznego transportu autobusowego w komunikacji zwykłej i przyspieszonej, na podstawie biletów jednorazowych, są uprawnione dzieci i młodzież realizujące program nauki języka polskiego, historii i geografii Polski w okresie pobierania nauki w:

- szkołach społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców, polskie parafie – zarejestrowanych w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą;
- sekcjach polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych;
- szkołach europejskich;

3. Do ulgi 49% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w pociągach osobowych, pospiesznych i ekspresowych oraz środkami publicznego transportu autobusowego w komunikacji zwykłej i przyspieszonej, na podstawie biletów imiennych miesięcznych, są uprawnione dzieci i młodzież realizujące program nauki języka polskiego, historii i geografii Polski w okresie pobierania nauki w:

- szkołach społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców, polskie parafie – zarejestrowanych w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą;
- sekcjach polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych;
- szkołach europejskich;

4. Uprawnienia do ulg wymienionych w ust. 1-3 przysługują do 18 roku życia.

5. Do ulgi 37% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w pociągach osobowych, na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych oraz środkami publicznego transportu zbiorowego autobusowego w komunikacji zwykłej, na podstawie biletów imiennych miesięcznych uprawnieni są nauczyciele uczący w:

- szkołach społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców, polskie parafie – zarejestrowanych w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą;
- sekcjach polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych;
- szkołach europejskich; realizujących program nauki języka polskiego, historii i geografii Polski.”

2) W art. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) W art. 10 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. 1. Ulga w opłacie za wstęp do muzeów przysługuje:

- 1) uczniom szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, artystycznych, słuchaczom zakładów kształcenia nauczycieli i kolegów pracowników służb społecznych, studentom oraz osobom odbywającym studia doktoranckie, będącym obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
  - 2) uczniom szkół społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców, polskie parafie i sekcje polskie organizowane przy szkołach międzynarodowych – zarejestrowanych w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą;
  - 3) osobom powyżej 65. roku życia, emerytom, rencistom, rencistom socjalnym, a także osobom niepełnosprawnym wraz z opiekunami, będącym obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
  - 4) nauczycielom szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, artystycznych, nauczycielom placówek oświatowo-wychowawczych oraz wychowawcom placówek opiekuńczo-wychowawczych, zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich i ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych, działającym w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
  - 5) nauczycielom szkół społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców, polskie parafie i sekcje polskie organizowane przy szkołach międzynarodowych – zarejestrowanych w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą;
  - 6) osobom fizycznym odznaczonym odznaką "Za opiekę nad zabytkami", odznaką honorową "Zasłużony działacz kultury", odznaką honorową "Zasłużony dla Kultury Polskiej" lub wyróżnionym tytułem honorowym "Zasłużony dla Kultury Narodowej";
  - 7) kombatantom.
2. Zwolnienie z opłaty za wstęp do muzeów przysługuje:
- 1) osobom fizycznym odznaczonym Orderem Orła Białego, Orderem Wojennym Virtuti

Militari, Orderem Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej, Medalem "Zasłużony Kulturze Gloria Artis";

- 2) pracownikom muzeów wpisanych do Państwowego Rejestru Muzeów;
- 3) członkom Międzynarodowej Rady Muzeów (ICOM) lub Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków (ICOMOS);
- 4) posiadaczom Karty Polaka, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. Nr 180, poz. 1280 oraz z 2008 r. Nr 52, poz. 305);
- 5) dzieciom do lat 7.””

UZASADNIENIE

Decyzja o przygotowaniu i złożeniu niniejszej autopoprawki związana jest z opinią prawną w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach (BAS-WAPEiM-1338/13). Wspomniana wyżej opinia jako główne zastrzeżenie wysuwa fakt, że projekt ustawy uzależnia przyznanie ulg przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego od posiadania obywatelstwa polskiego.

Wnioskodawcy projektu po zapoznaniu się z uwagami Biura Analiz Sejmowych uznali ich zasadność i postanowili projekt zmienić tak by był zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Wprowadzona zmiana znosi wymóg posiadania polskiego obywatelstwa konieczny do uzyskania ulg. Tym samym zwiększy się liczba uprawnionych do skorzystania z przyznawanych uprawnień. Zwiększy się więc koszt wprowadzenia w życie niniejszej ustawy. Wnioskodawcy szacują jednak, że będzie to różnica niewielka. Prowadzone wcześniej obliczenia opierały się bowiem na liczbie uczniów szkół społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców, polskie parafie i sekcje polskie organizowane przy szkołach międzynarodowych, których część jest zarejestrowana w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą (ORPEG), a nie na liczbie uczniów uczących się w ww. szkołach i posiadających jednocześnie obywatelstwo polskie. Można więc założyć, że koszt wejścia w życie oszacowany w uzasadnieniu projektu ustawy nie ulegnie zmianie lub zmieni się nieznacznie.

Warszawa, 25 lipca 2013 r.

BAS-WAPEiM-1924/13

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Adam Kwiatkowski) w wersji uwzględniającej autopoprawkę z dnia 16 lipca 2013 r.

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony projekt ustawy zawiera przepisy zmieniające ustawę z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1138) oraz ustawę z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2012 r. poz. 987). Zmiana dotyczy przyznania uprawnień do ulg w opłacie za wstęp do muzeów oraz przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego i autobusowego. Ulgi te miałyby przysługiwać uczniom i nauczycielom: 1) szkół społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców i polskie parafie, 2) sekcji polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych oraz 3) szkół europejskich.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Ze względu na przedmiot projektu należy wskazać:

- art. 18 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE), zakazujący wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową,
- art. 20 i 21 TfUE przyznające obywatelom Unii prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich,

- art. 56 TfUE zakazujący ograniczeń w swobodnym świadczeniu usług wewnątrz Unii w odniesieniu do obywateli państw członkowskich mających swe przedsiębiorstwo w państwie członkowskim innym niż państwo odbiorcy świadczenia,

- art. 93 TfUE uznający za zgodną z Traktatami pomoc, która odpowiada potrzebom koordynacji transportu lub stanowi zwrot za wykonanie pewnych świadczeń nierozzerwalnie związanych z pojęciem usługi publicznej,

- rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz. Urz. UE L 315 z 3.12.2007 r., str. 1).

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

3.1. W art. 2 pkt 1 projektu (dotyczącego proponowanego dodania ustępu 3a w art. 10 ustawy o muzeach) określa się grupy osób, którym przysługiwałaby ulga w opłacie lub zwolnienie z opłaty do muzeów. Przepis ten w istotnej części przenosi brzmienie § 1 i 2 obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 czerwca 2008 r. w sprawie określenia grup osób, którym przysługuje ulga w opłacie lub zwolnienie z opłaty za wstęp do muzeów państwowych, oraz rodzajów dokumentów potwierdzających ich uprawnienia (Dz. U. Nr 160, poz. 994).¹ *Novum* proponowanej regulacji polega przede wszystkim na rozszerzeniu zakresu beneficjentów ulgi w opłacie do muzeów. Zgodnie z projektem ulga ta przysługiwałaby także uczniom i nauczycielom: szkół społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców, polskie parafie i sekcje polskie organizowane przy szkołach międzynarodowych – zarejestrowanych w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą (punkty 2 i 5 w proponowanym art. 10 ust. „3a. 1” ustawy o muzeach).² Projekt nie uzależnia przyznania ulgi w opłacie do muzeów od spełnienia przez uczniów i nauczycieli tych szkół żadnych dodatkowych przesłanek, w szczególności wymogu posiadania przez nich obywatelstwa polskiego. Ponadto, zgodnie z proponowanym art. 10 ust. „3a. 1” punkty 1 i 5, ulga w opłacie za wstęp do muzeów przysługiwałaby – podobnie jak na podstawie § 1 pkt 1 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 czerwca 2008 r. – uczniom *szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych,*

¹ Należy zauważyć, że obowiązujące rozporządzenie ma zastosowanie wyłącznie do muzeów państwowych, podczas gdy proponowana regulacja miałaby zastosowanie także do muzeów innych niż muzea państwowe.

² Przepis ten jest niespójny z brzmieniem proponowanego art. 5¹ ust. 1–3 i 5 ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (art. 1 pkt 1 projektu), gdzie odróżnia się sekcje polskie organizowane przy szkołach międzynarodowych od szkół społecznych – zarejestrowanych w bazie ORPEG.

artystycznych (...), będącym obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, jak również nauczycielom tych szkół, działającym w tych państwach.

3.2. W odniesieniu do proponowanej regulacji należy przywołać orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: Trybunał lub TSUE), dotyczące stosowania przez państwo członkowskie dyskryminujących ze względu na przynależność państwową ulg w opłacie lub zwolnień z opłaty za wstęp do muzeów. W wyrokach tych TSUE dokonał wykładni przepisów traktatowych ustanawiających zakaz dyskryminacji ze względu na przynależność państwową oraz zasadę swobody przepływu usług (obecnie odpowiednio art. 18 i 56 TfUE).

W wyroku z 15 marca 1994 r. w sprawie C-45/93 *Komisja przeciwko Hiszpanii* (ECR 1994, str. I-911) zostały zakwestionowane przepisy hiszpańskie przyznające zwolnienie z opłaty za wstęp do muzeów wyłącznie obywatelom hiszpańskim, cudzoziemcom mieszkającym w Hiszpanii oraz obywatelom innych państw członkowskich UE poniżej 21 roku życia, podczas gdy obywatele innych państw członkowskich mający ukończony 21 rok życia byli zobowiązani do wniesienia opłaty za wstęp. Trybunał stwierdził, że skoro zwiedzanie muzeów stanowi jeden z kluczowych powodów, dla których turyści, jako odbiorcy usług, podejmują decyzję o udaniu się do innego państwa członkowskiego, to istnieje ścisły związek między przysługującą im na mocy Traktatu swobodą przepływu a warunkami dostępu do muzeów. Zgodził się z wyrażonym w sprawie poglądem Komisji Europejskiej, że dyskryminacja w odniesieniu do dostępu do muzeów może mieć wpływ na warunki świadczenia usługi, w tym ich cenę, a co za tym idzie wpływać na decyzję niektórych osób co do odwiedzenia danego państwa. Trybunał stwierdził, że przepisy hiszpańskie dyskryminujące zagranicznych turystów powyżej 21 roku życia stanowią w odniesieniu do obywateli UE naruszenie przepisów Traktatu ustanawiających zakaz dyskryminacji ze względu na przynależność państwową oraz zasadę swobody przepływu usług (obecnie odpowiednio art. 18 i 56 TfUE).

Naruszenie tych samych przepisów traktatowych Trybunał stwierdził także w późniejszym orzeczeniu dotyczącym stosowania preferencyjnych stawek za wstęp do muzeów. W wyroku z 16 stycznia 2003 r. w sprawie C-388/01 *Komisja przeciwko Republice Włoskiej* (ECR 2003, str. I-721) Trybunał uznał za niezgodne z prawem UE regulacje krajowe przyznające uprawnienia do ulgowych stawek za wstęp do muzeów i innych miejsc o wartości kulturowej wyłącznie obywatelom włoskim oraz osobom mającym miejsce zamieszkania na terytorium władz lokalnych odpowiedzialnych za prowadzenie odnośnych miejsc o wartości kulturowej, którzy mają ukończone 60 lub 65 lat, a wykluczające z tych korzyści turystów – obywateli innych państw członkowskich oraz nierezydentów spełniających te same wymogi wiekowe.

Analiza proponowanej w art. 2 pkt 1 projektu zmiany art. 10 ustawy o muzeach wskazuje, że przepis ten jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, ponieważ nie wprowadza dyskryminującego kryterium obywatelstwa polskiego.

3.3. W art. 1 pkt 1 projektu przewiduje się przyznanie ulg przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego i autobusowego uczniom i nauczycielom: (1) szkół społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców i polskie parafie – zarejestrowanych w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą (ORPEG), (2) sekcji polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych oraz (3) szkół europejskich. Do ulg (w wysokości odpowiednio: 78%, 37% i 49%) uprawnione byłyby dzieci i młodzież realizujące program nauki języka polskiego, historii i geografii Polski w okresie pobierania nauki w tych szkołach.³ Uprawnienia do tych ulg przysługiwałyby im do 18 roku życia. Ponadto, do ulgi 37%, określonej w projektowanym art. 5¹ ust. 5 ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, uprawnieni byliby nauczyciele uczący w tych szkołach, realizujących program nauki języka polskiego, historii i geografii Polski.

Projekt nie uzależnia przyznania ulgi przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego od spełnienia przez uczniów i nauczycieli tych szkół żadnych dodatkowych przesłanek, w szczególności wymogu posiadania przez nich obywatelstwa polskiego. Oznacza to, że uprawnienie przysługiwałoby też uczniom (nauczycielom), realizującym w tych szkołach program nauki języka polskiego, historii i geografii Polski, którzy nie mają obywatelstwa polskiego. Uprawnieniem objęci byliby więc także uczniowie i nauczyciele mający obywatelstwo innego państwa członkowskiego. Należy uznać, że art. 1 pkt 1 projektu nie narusza prawa Unii Europejskiej.

3.4. Zgodnie z art. 8a ust. 1a ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (dalej: ustawa), koszty związane z finansowaniem ustawowych uprawnień do bezpłatnych lub ulgowych przejazdów pokrywane są z budżetu państwa. Przewoźnikom wykonującym krajowe autobusowe przewozy pasażerskie są przekazywane przez samorządy województw dopłaty do tych przewozów z tytułu stosowania obowiązujących ustawowych ulg w przewozach pasażerskich (art. 8a ust. 2 ustawy). Kwotę dopłaty stanowi różnica pomiędzy wartością sprzedaży biletów obliczoną według cen nieuwzględniających ustawowych ulg a wartością sprzedaży tych biletów w cenach uwzględniających te ulgi (art. 8a ust. 3 ustawy). Zgodnie z art. 8a ust. 4 ustawy, uprawnienie do otrzymywania dopłat nabywa przewoźnik, który: 1) posiada zezwolenie na wykonywanie przewozów regularnych osób w krajowym transporcie drogowym, wydane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U.

---

³ Szczegółowy zakres tych ulg określa proponowany art. 5¹ ust. 1–3 ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego.

z 2012 r. poz. 1265, ze zmianami), 2) stosuje kasy rejestrujące posiadające pozytywną opinię ministra właściwego do spraw finansów publicznych, które umożliwiają określenie kwoty dopłat do przewozów w podziale na poszczególne kategorie ulg ustawowych, 3) zawarł umowę z samorządem województwa określającą zasady przekazywania przewoźnikom dopłat. Natomiast przewoźnicy kolejowi, wykonujący przewozy pasażerskie na obszarze kraju otrzymują z tytułu obowiązujących ustawowych ulg dotację przedmiotową (art. 8b ustawy). Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 17 września 2010 r. w sprawie dotacji przedmiotowej do krajowych przewozów pasażerskich (Dz. U. z 2010 r. Nr 188, poz. 1261 i Nr 257, poz. 1732) określa stawkę dotacji przedmiotowej do krajowych przewozów pasażerskich, wyrównującej przewoźnikom kolejowym utracone przychody z tytułu honorowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów, oraz szczegółowy sposób i tryb udzielania i rozliczania dotacji.

Projekt przewiduje dodanie nowej kategorii osób uprawnionych do otrzymania ulg przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego. W uzasadnieniu do projektu ustawy stwierdza się, że: *Przyjęto, że z nauki języka polskiego w tej formie organizacyjnej [tj. w określonych w projekcie szkołach, w tym zarejestrowanych w bazie ORPEG – dopis. BAS] korzysta nie mniej niż 40 000 uczniów na całym świecie. Skutki wejścia w życie ustawy dla Budżetu Państwa są trudne do oszacowania, gdyż jak było wspomniane wyżej skala przyjazdów polonijnej młodzieży jest uzależniona od kraju emigracji. Można próbować założyć, że na dziecko przypadnie podczas okresu kształcenia ok. 3 przyjazdów, podczas których kilkakrotnie skorzysta z przysługujących mu ulg. Można więc próbować oszacować, że koszt wprowadzonych zmian wyniesie 1 600 000 zł.*⁴ Z uzasadnienia do projektu wynikałoby więc, że ogólna wysokość wydatków budżetowych przeznaczanych na pokrycie kosztów związanych z finansowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów wzrośnie. Niezależnie od ostatecznej wysokości wydatków budżetowych z tego tytułu, przyjęcie projektowanej zmiany ustawy może mieć wpływ na wysokość przekazywanych poszczególnym przewoźnikom kwot dopłat i dotacji przedmiotowych. Proponowaną regulację należy więc uznać za modyfikację istniejącego systemu pomocy, która na podstawie obowiązujących przepisów prawa polskiego jest przyznawana przedsiębiorstwom zobowiązanym do świadczenia usług publicznych w zakresie transportu zbiorowego. Do rekompensat z tytułu obowiązku świadczenia tych usług mają zastosowanie przepisy art. 93 TfUE oraz rozporządzenia (WE) nr 1370/2007. Artykuł 93 TfUE uznaje za zgodną z Traktatem pomoc, która stanowi zwrot za wykonanie

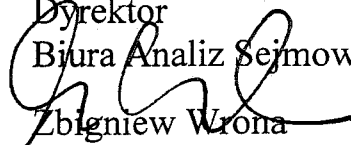
⁴ W uzasadnieniu do autopoprawki z dnia 16 lipca 2013 r. do projektu ustawy wnioskodawcy stwierdzają, że w wyniku wprowadzonej w autopoprawce zmiany (zniesienia wymogu posiadania obywatelstwa polskiego koniecznego do uzyskania ulgi) zwiększy się liczba uprawnionych do skorzystania z przyznawanych uprawnień, a w konsekwencji może zwiększyć się nieznacznie koszt wprowadzenia w życie proponowanej ustawy.

pewnych świadczeń nierozzerwalnie związanych z pojęciem usługi publicznej. Przepisy rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 określają warunki, na podstawie których właściwe organy, nakładając zobowiązania do świadczenia usług publicznych lub zawierając umowy dotyczące wykonywania tych zobowiązań, rekompensują podmiotom świadczącym usługi publiczne poniesione koszty. Rozporządzenie uznaje za zgodne z zasadami wspólnego rynku rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego lub z tytułu dostosowania się do zobowiązań taryfowych ustanowionych zgodnie z ogólnymi zasadami⁵ wypłacane zgodnie z tym rozporządzeniem. Rekompensaty te nie podlegają obowiązkowi wcześniejszego informowania (notyfikacji) Komisji Europejskiej (art. 9 ust. 1 rozporządzenia).

Proponowana regulacja nie narusza rozporządzenia (WE) nr 1370/2007.

4. Konkluzja

Projekt ustawy o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach w wersji uwzględniającej autopoprawkę z dnia 16 lipca 2013 r. nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Dyrektor
 Biura Analiz Sejmowych

 Zbigniew Wrona

---

⁵ Określenie „zasada ogólna” oznacza w rozumieniu rozporządzenia środek mający zastosowanie w sposób niedyskryminujący do wszystkich usług publicznych tego samego rodzaju w zakresie transportu pasażerskiego na danym obszarze geograficznym, objętym właściwością organu (art. 2 lit. 1 rozporządzenia).

BAS-WAPEiM-1925/13

Warszawa, 25 lipca 2013 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

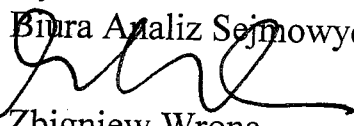
Opinia prawna

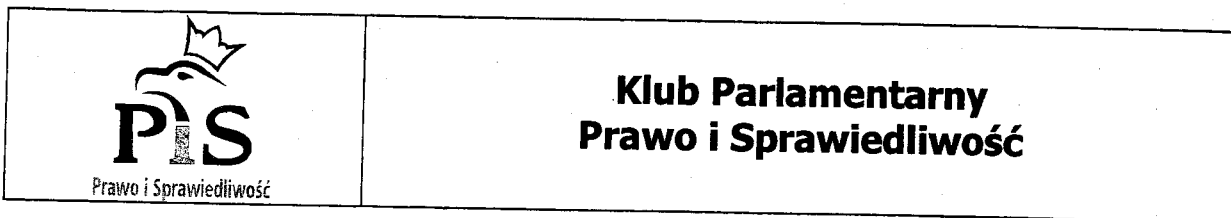
w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Adam Kwiatkowski) w wersji uwzględniającej autopoprawkę z dnia 16 lipca 2013 r. jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Przedstawiony projekt ustawy zawiera przepisy zmieniające ustawę z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1138) oraz ustawę z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2012 r. poz. 987). Zmiana dotyczy przyznania uprawnień do ulg w opłacie za wstęp do muzeów oraz przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego i autobusowego. Ulgi te miałyby przysługiwać uczniom i nauczycielom: szkół społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców i polskie parafie, sekcji polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych oraz szkół europejskich.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

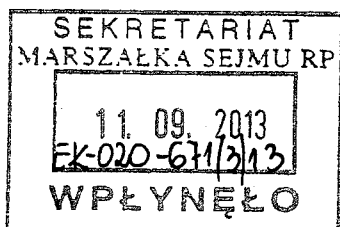
Projekt ustawy o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach w wersji uwzględniającej autopoprawkę z dnia 16 lipca 2013 r. **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Zbigniew Wrona

Warszawa, dnia 11 września 2013 r.

Adam Kwiatkowski
Posel na Sejm RP

Szanowna Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

W odpowiedzi na pismo z dnia 6 września 2013 roku jako przedstawiciel wnioskodawców *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach* uprzejmie informuję, że przedmiotowy projekt złożony do Laski Marszałkowskiej 29 maja br. zawierał w swym uzasadnieniu przewidywane skutki finansowe: „*Skutki wejścia w życie ustawy dla Budżetu Państwa są trudne do oszacowania, gdyż jak było wspomniane wyżej skala przyjazdów polonijnej młodzieży jest uzależniona od kraju emigracji. Można próbować założyć, że na dziecko przypadnie podczas okresu kształcenia ok. 3 przyjazdów, podczas których kilkakrotnie skorzysta z przysługujących mu ulg. Można więc próbować oszacować, że koszt wprowadzonych zmian wyniesie 1 600 000 zł. W skali budżetu państwa są to środki niewielkie, jednocześnie mocno poprawiające wizerunek Polski w oczach swoich obywateli mieszkających poza jej granicami.*”

Przekazuję również w załączeniu założenia do podstawowych aktów wykonawczych projektu.

? govcicmcm,

Adam Kwiatkowski

Posel na Sejm RP

**Założenia do aktów wykonawczych do projektu ustawy o zmianie ustawy o
uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu
zbiorowego oraz ustawy o muzeach**

1.

Art. 6 ust. 1 projektu ustawy o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego:

„1. Minister właściwy do spraw transportu, w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw: pracy i zabezpieczenia społecznego, oświaty i wychowania oraz szkolnictwa wyższego, określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje dokumentów poświadczających uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, ust. 2, 3, 5 pkt 1 i 2 oraz art. 3-5¹, z uwzględnieniem rodzaju posiadanych uprawnień określonych w tych przepisach, oraz wzór dokumentu dla osób, o których mowa w art. 2 ust. 5 pkt 2 i art. 3.”

Założenia Rozporządzenia ministra właściwego do spraw transportu w sprawie rodzajów dokumentów poświadczających uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego:

Rozporządzenie określi kategorie osób, którym mają przysługiwać uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów, inne przysługujące uprawnienia, rodzaj dokumentów poświadczających uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów oraz zapewni sprawność i skuteczność postępowania dotyczącego wydawania dokumentów osobom, które dotychczas posiadały wspomniane uprawnienia oraz dzieciom i młodzieży, które realizują program nauki języka polskiego, historii i geografii Polski w okresie pobierania nauki w:

- szkołach społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców, polskie parafie – zarejestrowanych w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą;
- sekcjach polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych;
- szkołach europejskich;

a także nauczycielom wspomnianych wyżej szkół.

2.

Art. 10 ust. 4 projektu ustawy o zmianie ustawy o muzeach:

„4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia rodzaje dokumentów potwierdzających uprawnienia do ulg i zwolnień z opłaty za wstęp do muzeów, uwzględniając przy tym odpowiednio przepisy obowiązujące w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.”

Założenia Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie rodzajów dokumentów potwierdzających uprawnienia do ulg i zwolnień z opłaty za wstęp do muzeów:

Rozporządzenie określi kategorie osób, którym mają przysługiwać uprawnienia do ulg i zwolnień z opłaty za wstęp do muzeów, inne przysługujące uprawnienia, rodzaj dokumentów

poświadczających uprawnienia do ulg i zwolnień z opłaty za wstęp do muzeów oraz zapewni sprawność i skuteczność postępowania dotyczącego wydawania dokumentów osobom, które dotychczas posiadały wspomniane uprawnienia oraz dzieciom i młodzieży, które realizują program nauki języka polskiego, historii i geografii Polski w okresie pobierania nauki w:

- szkołach społecznych prowadzonych przez polonijne organizacje oświatowe, stowarzyszenia rodziców, polskie parafie – zarejestrowanych w bazie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą;
- sekcjach polskich organizowanych przy szkołach międzynarodowych;
- szkołach europejskich;

a także nauczycielom wspomnianych wyżej szkół.

**PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

BSA III - 021- 331/13

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz. ....

Data wpływu .....06...09...2013.....

Warszawa, dnia 5 września 2013 r.

**Pan
Adam PODGÓRSKI
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu**

Szanowny Panie Ministrze!

W odpowiedzi na pismo z dnia 28 sierpnia 2013 r., GMS-WP-173-257/13 uprzejmie informuję, że Sąd Najwyższy na podstawie art. 1 pkt 3 ustawy o Sądzie Najwyższym z dnia 23 listopada 2002 r. (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 499) nie uznaje za celowe opiniowania **poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach.**

Z poważaniem

Stanisław Dąbrowski

Stanisław DĄBROWSKI

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 10. 09. 2013 r.

PG VII G 025-314/13

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz. ....

Data wpływu 11. 09. 2013

Pan
Lech Czapla
Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze

W nawiązaniu do pisma z dnia 28 sierpnia 2013 r., nr GMS-WP-173-257/13, dotyczącego poselskiego *projektu ustawy o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach wraz z autopoprawką*, przekazanego do zaopiniowania przez Prokuratora Generalnego w trybie art. 3 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599, z późn. zm.), uprzejmie informuję, że w zakresie odnoszącym się do obszaru działania prokuratury i kompetencji merytorycznych Prokuratora Generalnego uwag nie zgłaszam.

z poważaniem

2
PIERWSZY WICEPREZES
PROKURATORA GENERALNEGO

Maciej Jamrogowicz

Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 16 września 2013 r.

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz. ....

Data wpływu 17 09 2013

ZW/0714/538/13

Pan
Lech Czajka
Szef
Kancelarii Sejmu

Wznowy Panie Ministrze

W odpowiedzi na pismo z dnia 28 sierpnia 2013 r. o nr EK-020-671/13, dotyczące przedłożenia opinii nt. poselskiego projektu ustawy: - o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach, w załączeniu, przekazujemy opinie otrzymane z województw: kujawsko-pomorskiego, łódzkiego, śląskiego i opolskiego.

Z wyrazami szacunku

/-/ Bogdan Ciepiewski

Dyrektor Biura ZWRP

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
w TORUNIU
Departament Transportu Publicznego
tel. (56) 62 18 350, fax (56) 62 18 474
87-100 Toruń, Plac Teatralny 2 (2)

Toruń, 12 września 2013 r.

TD - I.8071.1.69.2013

Związek
Województw RP
w Warszawie

dotyczy: konsultacji poselskiego projektu ustawy - o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego

Opinia Departamentu Transportu Publicznego Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Kujawsko - Pomorskiego w Toruniu do projektu ustawy - o zmianie ustawy
o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego

W art. 5¹ wykreślić uprawnienie przy przejazdach środkami publicznego transportu
autobusowego do ulgi :

- ust. 2 37 % - w komunikacji zwykłej i przyspieszonej na podstawie biletów jednorazowych - w aktualnym stanie prawnym dzieci i młodzież w okresie pobierania nauki nie posiadają takiego uprawnienia; obecnie takie uprawnienie przysługuje przy przejazdach środkami transportu kolejowego (art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 30 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1138))

Otrzymują:
1. Adresat
2. A/a

z up. Marszałka Województwa
Bogdan Kucharski (1)
p.o. Naczelnika Wydziału Transportu
Zbiorowego
Departament Transportu Publicznego

Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

Departament Infrastruktury

al. Piłsudskiego 12
90-051 Łódź
www.lodzkie.pl

tel. /+48/ 42 663 31 50
fax /+48/ 42 663 31 52
infrastruktura@lodzkie.pl

Adres korespondencyjny
al. Piłsudskiego 8
90-051 Łódź

IFII.8071.621.2013

Łódź, dnia 27 września 2013 r.

Pan
Bogdan Ciepiałewski
Dyrektor Biura
Związek Województw RP

Dotyczy: konsultacji poselskiego projektu ustawy - o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach.

W związku z otrzymanym w dniu 30 sierpnia 2013 r. poselskim projektem ustawy - o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach w sprawie przekazania ewentualnych uwag do ww. projektu, przedkładam poniższą informację w zakresie kompetencji Departamentu Infrastruktury.

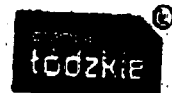
Tutejszy Urząd pozytywnie ocenia ideę wprowadzenia przedmiotowych zmian w ustawie z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Lj. Dz. U. z 2012 r. poz. 1138).

Jednakże wartym zauważenia jest fakt, że dodanie kolejnej grupy uprawnionych do i tak rozbudowanego katalogu osób posiadających uprawnienia do ulgowych przejazdów spotęguje nieczytelność przepisów. Wobec powyższego proponuję, aby osoby o których mowa w art. 1 przedmiotowego projektu dopisać do istniejącej już grupy uprawnionych wyszczególnionych odpowiednio w art. 2 ust. 5, art. 4 ust. 4 oraz art. 5 ust. 1 i ust. 2 powyższej ustawy.

Ponadto pragnę zwrócić uwagę, iż zmiana przedmiotowej ustawy w art. 5¹ ust. 2 projektu dodaje ulgę w wysokości 37% w komunikacji autobusowej na podstawie biletów jednorazowych. Natomiast zgodnie z obecnym brzmieniem art. 4 ust. 4 pkt 2 ww. ustawy do takiej ulgi są uprawnione dzieci i młodzież tylko przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego. Wobec powyższego przedmiotowy projekt zmiany ustawy wprowadza nierówne traktowanie dzieci i młodzieży w zależności od miejsca pobierania nauki.

Szatawołodowca: Piel. Piel. Piel.

tel. /+48/ 42 663 31 50 fax /+48/ 42 663 31 52

ms | Muzeum Sztuki w Łodzi

Pani
Dorota Wodnicka
Dyrektor
Departament Kultury i Edukacji
Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego
ul. Piłsudskiego 8
90-051 Łódź

Łódź, dnia 12 września 2013 r.

Szanowna Pani Dyrektor,

Odpowiadając na Państwa prośbę z dnia 3 września 2013 r., pozwalam sobie przesłać sugestie do projektu ustawy o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach.

W przedstawionym projekcie zwróciliśmy uwagę na następujące sprawy:

- a) mogą wystąpić techniczne trudności z weryfikacją dokumentów uprawniających do zniżek; w treści ustawy lub w jakimś uzupełniającym ją dokumencie powinno się doprecyzować każdorazowo przy danej grupie uprawnionych do zniżki na podstawie jakiego dokumentu taką zniżkę otrzymują - inaczej powstanie duże zamieszanie w interpretacji i wykonaniu przepisów.
- b) w treści ustawy należałoby uwzględnić zapis odnoszący się do tych muzeów, które stosują już tzw. ministerialny bilet dla dzieci i młodzieży.
- c) w treści ustawy należałoby zdefiniować zwrot „szkoły społeczne” - dowiadujemy się tego bowiem dopiero w uzasadnieniu, a niejasność ta może rodzić niepotrzebne konfuzje.

Będę wdzięczny za uwzględnienie powyższych uwag w dalszych pracach nad projektem zmiany ustawy.

Z wyrazami szacunku,

Jarosław Suchan
Dyrektor

ul. Wieckowskiego 3B
90-734 Łódź
tel. (042) 633 82 73
fax (042) 632 88 41
www.ms1.org.pl

URZĄD
MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO

Wydział
Pomocy Prawnej i Nadzoru
Właścicielskiego

Katowice, dnia 10 września 2013 r.

OP.0821.00222.2013

OP.KW-00413/13

Pan
Bogdan Ciepielewski
Dyrektor Biura
Związku Województw RP
ul. Świętojerska 5/7
00-236 Warszawa

W odpowiedzi na pismo z dnia 30 sierpnia 2013 r. (przesłane drogą elektroniczną) dotyczące konsultacji poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach, uprzejmie informuję, iż przedmiotowy projekt został przekazany do Wydziału Komunikacji i Transportu tut. Urzędu, który przedstawił opisane niżej uwagi.

Należy zwrócić uwagę, iż projekt ustawy wprowadza ulgę 37% przy przejazdach środkami publicznego transportu autobusowego w komunikacji zwykłej i przyspieszonej przy zakupie biletów jednorazowych dla młodzieży uczącej się za granicą, a tymczasem taka ulga nie przysługuje według obecnych przepisów młodzieży uczącej się w Polsce. Według przepisów obecnie obowiązującej ustawy o ulgach, młodzież ucząca się w Polsce może korzystać z ulgi 49% przy przejazdach środkami publicznego transportu autobusowego jedynie przy zakupie biletów miesięcznych. Zgodnie z art. 4 ust. 5 ustawy o ulgach - do ulgi 37% przy przejazdach środkami publicznego transportu autobusowego w komunikacji zwykłej i przyspieszonej, na podstawie biletów jednorazowych, są uprawnione dzieci w wieku powyżej 4 lat do rozpoczęcia odbywania obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego. Ulga ta nie obejmuje starszych dzieci.

ul. Ligonia 46
40-037 Katowice
tel. +48 (32) 20 78 617
fax. +48 (32) 20 78 618
biuro.prawne@slaskie.pl
www.slaskie.pl

Przy wprowadzaniu zmian przepisów należałoby uwzględnić również możliwość korzystania przez młodzież uczącą się w Polsce z ulgi przy przejazdach środkami publicznego transportu autobusowego przy zakupie biletów jednorazowych, a nie tak jak do tej pory jedynie miesięcznych.

Skutki wejścia w życie ustawy dla budżetu są ciężkie do oszacowania, jednak należy się liczyć że będą potrzebne większe środki na ten cel.

Ponadto wątpliwości budzi zapis Art.3 projektu ustawy odnośnie wejścia w życie ustawy w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia. Jest to za krótki czas na wprowadzenie przez Ministra właściwego do spraw transportu w drodze rozporządzenia rodzajów dokumentów potwierdzających uprawnienia do ulg. Może zaistnieć sytuacja, że wejdzie w życie ustawa, a kierowcy nie będą wiedzieć jakich dokumentów uprawniających do zakupu biletu ulgowego żądać od pasażera.

Z poważaniem

RADCA PRAWNY

Marek Woźniak
OPCJA

**Pan
Bogdan Ciepielewski
Dyrektor Biura
Związku Województw RP
ul. Świętojerska 5/7
00-236 Warszawa**

W odpowiedzi na przesłany w dniu 30 sierpnia 2013 r. za pośrednictwem poczty elektronicznej poselski projekt ustawy (Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość) o zmianie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz ustawy o muzeach, w załączeniu przesyłam uwagi Samorządu Województwa Opolskiego do niniejszego projektu.

Rozumiejąc cel, który przyświeca projektodawcom niniejszego projektu Samorząd Województwa zwraca uwagę, że celowym wydaje się przyznanie dzieciom i młodzieży oraz nauczycielom, którzy posiadają obywatelstwo polskie oraz uczą się lub nauczają w szkołach polskich za granicą dokładnie takich samych uprawnień, jakie posiadają uczniowie i nauczyciele w kraju.

- 1) W art. 5¹ ust. 1 ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (zwana dalej ustawą) projektodawcy proponują przyznać ulgę w wysokości 78% tylko dla dzieci i młodzieży dotkniętej inwalidztwem lub niepełnosprawnych – na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych. Zwracam uwagę, że zgodnie z treścią art. 4 ust. 5 pkt 2 aktualnie obowiązującej ustawy uprawnienie do ulgowego przejazdu na podstawie biletu jednorazowego ma również jedno z rodziców lub opiekun dzieci i młodzieży dotkniętej inwalidztwem lub niepełnosprawnych. Wydaje się celowym przyznanie prawa do tej ulgi również rodzicom lub opiekunom dzieci niepełnosprawnych, które uczęszczają do szkół za granicą.
- 2) Z treści proponowanego zapisu art. 5¹ ust. 2 ustawy wynika uprawnienie dzieci i młodzieży uczącej się w szkołach za granicą do zakupu biletu jednorazowego przy przejazdach w komunikacji autobusowej. Zwracam uwagę, że ustawodawca nie przyznał takiego uprawnienia dzieciom i młodzieży uczęszczającej do szkół w Polsce. Taka ulga, w przypadku biletu jednorazowego występuje jedynie w komunikacji kolejowej. Nie wydaje się celowym przyznawanie uczniom szkół zagranicą większych uprawnień niż mają uczniowie szkół w Polsce. Dlatego proponuję, aby niniejszy przepis miał treść analogiczną do aktualnie obowiązującego art. 4 ust. 4 pkt 2 ustawy.
- 3) Projektodawcy w art. 5¹ ust. 4 ustawy ograniczają wiek uprawniający dzieci i młodzież uczącą się w szkołach za granicą do skorzystania z ulg wymienionych w ust. 1-3 do ukończenia 18 roku życia. Zwracam uwagę, że dla uczniów uczęszczających do szkół w Polsce niniejsze ulgi przysługują do czasu ukończenia nauki, lecz nie później niż do

ukończenia 24 roku życia. Wydaje się celowym także w tym przypadku ujednoczenie uprawnień obu grup osób uprawnionych do zakupu biletu ulgowego.

Chciałbym ponownie zaproponować, aby przy okazji procedowania w parlamencie nad przedmiotowym projektem zmiany ww. ustaw, ustawodawca zastanowił się nad całą koncepcją ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego. Niniejsza ustawa obowiązuje już 20 lat, była wielokrotnie zmieniana, wprowadzane są wciąż nowe rodzaje ulg, co jeszcze bardziej komplikuje jej prawidłowe stosowanie.

Dla przykładu osoba niewidoma ma w zależności od stopnia niepełnosprawności, a także rodzaju kursu, którym zamierza jechać (zwykły lub przyspieszony) oraz rodzaju biletu (jednorazowy lub miesięczny), aż 6 różnych ulg (7 rodzajem jest ulga dla niewidomej ofiary działań wojennych – która wprowadziła ustawa o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych). Jeśli osoba niewidoma może być uznana także za osobę niezdolną do samodzielnej egzystencji, to mogą jej przysługiwać dodatkowe dwa rodzaje ulgi. Razem daje to 9 różnych ulg, z których teoretycznie może skorzystać osoba niewidoma. Decyzję o tym która ulga jest właściwa, w przypadku konkretnego pasażera musi za każdym razem podjąć samodzielnie kierowca autobusu lub osoba sprzedająca bilet miesięczny. Muszą one znać i rozróżniać także wszystkie rodzaje dokumentów, które uprawniają do zakupu konkretnego biletu ulgowego.

Prawo do ulgowego przejazdu w transporcie autobusowym poza ustawą o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego wprowadzają także m.in. ustawa z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (tekst jednolity – Dz. U. z 2010 r., Nr 101, poz. 648), ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa (Dz. U. Nr 205, poz. 1203), ustawa z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (tekst jednolity – Dz. U. z 2012 r., poz. 400), ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. Nr 249, poz. 1824 z późn. zm.). Prawo do bezpłatnego przejazdu autobusami mają także posłowie i senatorowie, a koszty refundacji ich przejazdów rozliczają bezpośrednio kancelarie Sejmu i Senatu. Poza ww. ustawami są trzy rozporządzenia wydane przez różnych ministrów określające jakie rodzaje dokumentów potwierdzają prawo do zakupu danego rodzaju biletu ulgowego.

Tak skomplikowany stan prawny, jest także jednym z powodów dla którego nie wszyscy przewoźnicy autobusowi chcą posiadać umowy na przekazywanie dopłat oraz respektować jej przepisy w stosunku do osób uprawnionych.

Na koniec widzę także potrzebę stworzenia przepisów, które regulowałyby procedurę kontroli przewoźników, którzy otrzymują dopłaty do biletów ulgowych, ponieważ aktualnie ustawa nie odnosi się w ogóle do tej kwestii. W przypadku znacznych środków z budżetu państwa, wydawanych na dopłaty do biletów ulgowych uważam, że powinny powstać spójne i jednolite regulacje w tym zakresie.